

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Motenje posesti.

(Kasacijska odločba.)

Tožbenemu zahtevku ugodilo je okrožno sodišče v Ž. potem, ko so se zaslišale priče obeh strank, na sledeči način z razsodbo z dne 10. marca 1897, št. 977: Toženec J. O. z Grosupljega mora priznati, da je tožnik B. K. z Velicih Vrhov v poslednej faktičnej posesti gozda v Jelševj p. št. 663 k. o. Vrhe, pripadajoče k glavnemu posestvu vlož. št. 28 iste kat. obč.; toženec je motil tožnikovo posest s tem, da je vozil dne 2. januarija 1897. l. svojevóljno skozi gozd p. št. 663 kat. obč. Vrhe, ter ondi zasul jarek dne 4. januarija t. l., na to hvalil se je še isti dan, da ima pravico tod voziti; on se mora zdržati v bodoče sleherne motitve glede napominanega zemljišča ter povrniti tožniku stroške te pravde vse to v 14 dnevih, da se izogne izvršilu.

Razlogi:

Priznано je, da je tožnik v mirnej, dejanskej posesti glede svojega zemljišča, vpisanega v zemljiškej knjigi kat. obč. Vrhe pod vlož. št. 28 gozda »v jelševji«, to je p. št. 663 kat. obč. Vrhe. Ravno tako je priznано, da je toženec dne 2. januarija 1897. l. vozil skozi gozd parc. št. 663 kat. obč. Vrhe, da je dne 4. januarija t. l. ondi zasul jarek in se hvalil isti dan, da ima pravico tod voziti. Vgovarja pa toženec le to, da vozi ves čas, odkar je posestnik in lastnik gozda p. št. 284/45 in 46 kat. obč. Vrhe, vpisanega v deželnej deski Kranjskej pod vlož. št. 470, to je 14 let, kadar je treba bilo, skozi tožnikov prej navedeni gozd, da je toraj v posesti te vožnje pravice. Res je sicer, da so od toženca navedene priče potrdile to deloma, namreč priča M. Z., da je vozil toženec sin leta 1895. jedenkrat, priča F. P., da je vozil predlansko leto toženec jedenkrat; priča J. Z., da je vozil lansko pomlad toženec trikrat; priča F. K., da je vozil toženec leta 1893. in 1894. večkrat skozi tožnikov gozd, oziroma po potu skozi ta gozd. Vendar nobena priča ni potrdila, da bi bil vedel ali videl tožnik toženca voziti skozi navedeni gozd, in tudi priča M. P., od toženca v to svrho

navedena, ni potrdila tega, temveč le to, da je potožil tožnik priči pred 5 leti, da mu dela škodo toženec, ker vozi po njegovej hosti. V smislu § a 313. obč. d. z. zadobi se pravna posest na tujej stvari le tedaj, kadar kedo drugemu lastno reč rabi v korist z njegovo dovolitvijo; v predležečem slučaju toraj le, če bi bilo dokazano, da je videl tožnik voziti toženca po svojem gozdu in dopustil to molče, ne da bi bil vgovarjal, kar pa ni dokazano. Dasi so potrdile toženčeve priče, da je le-ta vozil skozi tožnikov gozd p. št. 663 kat. obč. Vrhe od leta 1893. počenši večkrat, vendar ni zadobil s tem pravne posesti do te vožnje, ker se ni dokazala tožnikova vednost o tem. Dejstvo toženčevo, da je vozil dne 2. januarija 1897. l. skozi tožnikov večkrat navedeni gozd, zasul dne 4. januarija t. l. tam od tožnika izkopani jarek, hvaleč se, da ima pravico voziti ondi, smatrati je toraj kot protipraven poseg v tožnikovo posest, radi česar se je moralo ugoditi vpravičenemu tožbenemu zahtevku.

Z naredbo z dne 14. aprila 1897, št. 3817 pa je višje deželno sodišče vsled rekurza toženčevega predrugačilo konečni odlok prvega sodišča, uvažuje namreč, da je dokazano po soglasnih izpovedbah zaslišanih prič, da je vozil toženec v preteklih letih večkrat čez tožnikovo gozdno parcelo; uvažuje nadalje, da bi bil lahko opazil tožnik, če bi bil le količkaj pazen, kako vozi nasprotnik že dlje časa skozi njegov gozd in sicer ne skrivaj, kar itak tožnik ne trdi, kateri pa je v resnici tudi to vedel; kajti pred 5 leti potožil je priči M. P., a navzlic temu dopustil vožnjo ter ni klical sodnika na pomoč; uvažuje, da je po tem takem toženec zadobil po § ih 312. in 313. obč. drž. zak. faktično posest vožnje skozi tožnikov gozd, radi česar z vožnjo od dne 2. in 4. januarija t. l. ni motil toženec tožnika v stvarnej posesti, nasprotno nadaljeval je toženec izvrševanje faktične vozne pravice; uvažuje, da ni smatrati toženčevega hvalisanja, češ, da po pravici tod vozi, motenjem; uvažuje, da je, zasuvši jarek dne 4. januarija 1897. l., nasprotno motil toženec pravico tožnikovo do posesti tožnikove parcele, ker je tožnik 2. januarija 1897. leta v svojej gozdnej parceli št. 663 kat. obč. Vrhe izkopal jamo; toraj se je moral konečni odlok prvega sodišča deloma potrditi, a deloma spremeniti, radi česar se je razsodilo:

Toženec J. O. z Grosupljega ima priznati, da je tožnik B. K. z Velicih Vrhov h. št. 9 v poslednej faktičnej posesti glede gozdne

parcele št. 663 kat. obč. Vrhe, imenovane »v jelševji«, kot sestavine posestva vlož. št. 28 iste kat. občine; toženec je motil to posest s tem, da je zasul dne 4. januarija 1897. l. jarek v tožnikovem gozdu in se ima v bodoče zdržati sleherne motitve tožnikove posesti pod izvršilom. Nasprotno pa se zavrne nadaljni zahtevak, češ, da je motil toženec tožnikovo posest s tem, da je dne 2. januarija 1897. l. svojevöljno vozil skozi tožnikov gozd, hvaleč se, da sme tod voziti. Toženec pa ima nadalje povrniti od tožnih stroškov, znašajočih 34 gld. 27 kr., tožniku delni znesek 8 gld. 87 kr., nasprotno pa tožnik tožencu polovico rekurznih stroškov, znašajočih 9 gld. 30 kr., z zneskom 4 gld. 65 kr. v 14 dnevih pod izvršilom, uvažuje, da so narasli pravdni stroški kakor dokazilni, zgolj radi odbitega dela tožbenega zahtevka, radi česar se ima povrniti tožniku le izdatek za tožbo in stroške razsodbenega kolka, dočim se prisodi tožencu vsled polovičnega uspeha polovica apelacijskih stroškov v smislu §-ov 24. in 26. zak. z dne 16. majnika 1874, št. 69. drž. zak.

Najvišje sodišče na Dunaji pa je, razveljavši obedve razsodbi, popolnoma zavrnilo tožbo z naredbo z dne 15. junija 1897, št. 7112, obsodilo tožnika v povrnitev stroškov vseh treh instancij znašajočih 34 gld. 78 kr. iz sledečih

razlogov:

Nanašajoč se na tožnikov izvanredni rekurz, vtemeljena je popolnoma razsodba višjega sodišča; pripomni se le, da se je izjavil tožnik napram priči M. P-ju povsem jasno, da mu toženec dela škodo, ker vozi skozi njegov gozd; trditev tožnikova, da je imel toženca le na sumu, da je le domneval, je po tem takem jalova. Nasprotno pa je izvanredni toženčevi rekurz vtemeljen, ker je neovržna toženčeva pravica do vozne posesti; tožnik je motil toženca, ker je izkopal jarek; v smislu §-a 344. obč. drž. zak. vpravičen je bil toženec braniti posestno pravico, zasuvši jarek, ker bi bila sicer sodniška pomoč brezuspešna, ter prekasna. S tem, da je zasul toženec jarek, ni motil tožnikove posesti, tem manj, ker niti trdil ni tožnik, da je toženec, zasuvši jarek, razširiti hotel vožno pravico. Glede poslednjega dejstva sodili sta obedve sodišči očitno krivično na škodo toženčevo, radi česar sta se morali razsodbi razveljaviti temeljem dvornega dekreta z dne 15. februarija 1833, št. 2593.

z. j. z., ter zavriniti tožnika popolnoma. Izrek o pravnih stroških vseh treh sodišč naslanja se na določilo § ov 24. in 26. zak. z dne 16. majnika 1874, št. 69. drž. zak.

b) Za napake naštete v §-u 925. obč. drž. zak., jamči prodajalec konja, tudi če ni prevzel jamstva.

Okrajno sodišče v Z-ku je v pravdnej reči L. M-a, posestnika v Špitalu na Koroškem proti J. T-u, posetniku z Ž. vsled tožbe de praes. 6. julija 1896, št. 2393 radi razveljavljenja konjske kupne pogodbe in plačila odškodnine s pr. po dognanem skrajšanem postopanju in dokazovanju z izvedencema tako-le razsodilo z razsodbo z dne 8. novembra 1896, št. 3798; J. T. ima privoliti, da se povsem razveljavi kupna pogodba, sklenjena med tožnikom L. M-em po hlapcu A. S-ju in tožencem dne 8. junija 1896. l. na ljubljanskem sejmu za konja rujave boje, vlaškega plemena, z malo podolgasto zvezdico, belkastim madežem v sredi krone na levi zadnji nogi, z belkastim stopalom na istej nogi, štiri leta starega, visokega 165 cm; toženec ima postaviti vse v prejšnji stan; toraj vzeti nazaj konja, povrniti plačano mu kupnino 250 gld. in prevozne stroške v znesku 12 gld. 62 kr.; ravno tako tudi stroške krmljenja in oskrbljevanja na dan po 70 kr. od 9. junija 1896. l. naprej računši, dokler ne vzame toženec konja nazaj; slednjič plačati pravdne stroške znašajoče 138 gld. 70 kr. v 14 dnevih pod izvršilom. Nasprotno pa ni dolžan toženec plačati tožniku vožnje hlapčeve iz Špitala v Ljubljano v znesku 2 gld. 59 kr., za lastno hrano s krmo vred v Ljubljani v znesku 6 gld., niti ne izdatkov za mešetarino in podkovanje v znesku 7 gld. 60 kr.

Razlogi:

Tožnik dokazal je po pričah Sch, in S., da mu je prodal toženec 8. junija na ljubljanskem sejmu štiri leta starega konja za 250 gld., ter izročil ga, jamčujoč izrecno za sleherno napako. Dokazal je nadalje tožnik po izvedencih, da je bil konj dne 26. avgusta 1896. leta trmoglav, ter da je imel to napako že 8. junija 1896; dokazal tudi, da je o tej napaki obvestil toženca že dne 14. junija 1896. leta. Izvedenca izjavila sta tudi, da ta konj ni prikladen za redno uporabo, da ni vreden polovice kupnine znašajoče 250 gld.

Toženec skušal je dokazati s pričami, da prodani konj do vštetelega 8. junija 1896 ni bil čisto nič trmoglav. Zaslišane priče, izvzemši V. P-a, potrdile so sicer, da so vidle večkrat prodanega konja voziti, ne da bi bile opazile trmoglavosti. A s temi pričami ni dokazano, da so vidle le-te vselej konja redno voziti, kadarkoli je bil vprežen. Iz tega toraj ne sledi, da ni bil konj samoglav v dobi do 8. junija 1896. leta. Ponudil je nadalje toženec dokaz z izvedencema in glavno prisego o tem, da se ni kazal konj do 8. junija 1896. l. čisto nič samoglavega. Obadva dokaza pa nista dopustna, ker je možno izvedencema opirati svoje mnenje zgolj na izpovedbe prič, katere pa ne zadostujejo, da bi se preverilo o resničnem stanu konja pred 8. junijem 1896. leta. Glavna prisega zopet meri le na negativne pojave o posamičnih vožnjah. Vsaj ni toženec niti trdil, da je bil prisoten pri slehernej vožnji, radi česar ne bi mogel potrditi, da je vselej konj vozil pravilno. Tožniku hasne zakonita domneva z dokazom po izvedencih vred o tem, da je bil konj trmoglav že pred 8. junijem 1896. leta. Naravno ne kaže bolan konj vselej trmoglavosti, nasprotno vozi dlje časa lahko pravilno ter se pojavijo znaki trmoglavosti le po trenutkih. Nadalje ne bi dokazal toženec z glavno prisego, da je bil konj zdrav. Ker ni bil konj vsled trmoglavosti za redno rabo, ter radi te napake ni bil vreden polovice kupnine, znašajočih 250 gld., moralo se je ugoditi v smislu §-ov 932. in 934. obč. drž. zak. tožbenemu zahtevku, merečemu na razrušitev kupne pogodbe. Po §-u 932. obč. drž. zak. pa so se morali prisoditi tožniku tudi stroški prevoza, krmljenja in oskrbljevanja v zahtevanih zneskih, ker je dokazal tožnik izdatek po pričah in izvedencih. Zavrnil pa se je moral tožnik z zahtevkom povračila za hlapčevo vožnjo v Ljubljano, hrano in krmljenje, kakor tudi za mešetarino in podkovanje, ker jih ni zakrivil toženec, niti niso oni stroški v potrebnej zvezi s pogodbo, ne glede na to, da ni prijavil natančno tožnik stroškov za krmljenje konja v Ljubljani.

Višje deželno sodišče v Gradci potrdilo je to razsodbo z naredbo z dne 24. decembra 1896, št. 11707 iz sledečih

razlogov:

Po izvedbi nesumne priče E. Sch-a in tožnikovega hlapca A. St-ja, kateri je sicer sumen kot sluga, nikakor ne kot delavec v tožnikovej tovarni, je dokazano v smislu §-a 142., *lit. c*) o. s. r., po katerem

se prva polovica dokaza popolni po jednej, dasi sumnej priči, da je prevzel toženec jamstvo za sleherno napako prodanega konja izrecno. Slednje dejstvo nista mogla ovreči priči A. T., sin tožnikov, kateri je po vrhu zavržen po §u 141., *lit. a*) o. s. r., niti K. Š., katera sta izpovedala, da ni prevzel toženec jamstva v obsegu tožnikove trditve. Sicer pa je nepomembno, ali je toženec izrecno jamčil za sleherno napako ali ne, ker se kažejo ne glede na to tudi zakoniti pogoji jamstva. Namreč na podlagi §a 925., odst. 3. obč. drž. zak. izrekli so izvedenci v svojem mnenji z dne 26. junija 1896 po pojavih določenih v izvidu, da je bil konj trmoglav že pred 8. junijem 1896., ko se je izročil tožniku. Nadalje pa je izpolnil tožnik tudi predpis §-a 926. obč. drž. zak., na kateri se izključno opira pravna domneva §-a 925. obč. drž. zak., kajti obvestil je priznано, ne le izvedenca c. kr. živinozdravnika R. K-a v Špitalu o napaki, kateri je preiskal konja že 13. junija 1896. leta, temveč prijavil to tudi tožencu dne 14. junija 1896. leta, na to pa pustil preiskati po izvedencih konja pred sodiščem, katero je obvestilo o tem činu toženca. Pač je dopustno po §-u 927. obč. drž. zak. prodajalcu dokazati, da se je pritaknila opažena napaka še le po izročitvi, vendar le takrat, kadar ni že po sodnem redu pravilno dokazano, da je živinče imelo že pred sklepom pogodbe napako, ker sicer bi bil dokaz izročiteljev nedopustna ponovitev v smislu §-a 200. o. s. r. Toženčeve priče, izpovedši, da niso vidle na konju nobenega znaka trmoglavosti, niso omajale dokaza po izvedencih, ker opazovati jim je bilo možno konja le trenutkoma. Uničiti se ne da mnenje izvedencev po poskušnji, vprizorjenej pred prodajo po tožencu in njegovem sinu, katera sta konja poskušala in ž njim vozila na sejmskem trgu v popolno zadovoljstvo tožnikovega pooblaščenega hlapca; toženec se ne more sklicevati na določbo §-a 928. obč. drž. zak., češ, da bi bil lahko videl tožnik napako, ker je trmoglavost očitna in očividna napaka, vendar ne gre prištevati trmoglavosti napakam po smislu §-a 928. obč. drž. zak. Toženčeva trditev, da se je konj spridil pozneje vsled prevoza po železnici odnošno, ker se je ž njim neokretno ravnalo, opira se brez sleherne podlage zgolj na domneve. Z ozirom na to jamči prodajalec po §-ih 922. in 923. obč. drž. zak., ter je vpravičen tožnik zahtevati, da se razruši v smislu §-a 932. *ibid.* pogodba popolnoma, kupnina povrne, stroški in izdatki pobotajo, ker se po izvedencih

ne da popraviti napake, kar zopet ovira redno uporabo konja. Apelacijska pritožba morala se je toraj zavriniti s potrdilom prve razsodbe, nanašajoč se na njene razloge, in sicer glede izpodbijanega dela, kajti razsodbe prvega sodnika, v kolikor se je zavrnil tožbeni zahtevek, ni oporekal toženec, radi česar ostane slednji del nespremenjen.

Izvanredno revizijsko pritožbo toženčevo odbilo je najvišje sodišče na Dunaji z naredbo z dne 3. marca 1897, št. 1897, ker ni videti podstave v smislu dvornega dekreta z dne 15. februarja 1833, št. 2593. z. j. z., radi česar tudi ni dopustno izvanredno pravno sredstvo.

Dr. R. B.

c) Moč izročitve jednostranske pismene izjave, če se je določil pismen dogovor.

A, igralka na gledališču v *B*, tožila je društvo v *B*, s tožbo de praes. 18. novembra 1894, št. 20876 pri m. del. okrajnem sodišču radi plačila 150 gld. s prip. kot honorarja za mesec oktober 1894 ter svojo tožbo vtemeljila s tem, da jo je toženo društvo s pogodbo dto. *B*, 15. septembra — 1. novembra 1893 za gledališče za čas od 1. oktobra 1893 do 30. septembra 1894 z mesečnim skupnim dohodkom 150 gld. angaževalo, in da je društvo to pogodbo s pismeno izjavo z dne 31. oktobra 1893 podaljšalo za daljni dve leti, in sicer na ta način, da se ji je za leto 1894/95 dovolil skupni dohodek 1800 gld., za leto 1895/96 pa skupni dohodek 1995 gld., od meseca oktobra 1894 pa odreka društvo vsako plačo. Toženo društvo vgovarjalo je, da si je v §-u 16. pogodbe dto. 15. septembra — 1. novembra 1893 pridržalo pravico, to pogodbo tri mesece pred pretekom »vsakega pogodbenega leta« odpovedati in da je to pogodbo v istini odpovedalo tri mesece pred 30. septembrom 1894; okolščina, da je ta določba prečrtana v prepisu pogodbe, katerega je tožnica predložila, da je neodločilna, ker ta določba v izvorniku ni prečrtana; merodajen pa da je samo izvornik. S pismeno izjavo z dne 31. oktobra 1893 se pa pogodba veljavno sploh ni podaljšala, ker glasom daljne v §-u 16. pogodbe nahajoče se izrecne določbe »vsako podaljšanje pogodbe bodi le tedaj veljavno, ako se je dotični dogovor sklenil pismeno«; kot take se pa ne more smatrati enostranske pismene izjave z dne 31. oktobra 1893.

Prva instancija zavrnila je tožbo z razsodbo z dne 23. marca 1896, št. 6003.

Razlogi:

Merodajno za razsojo te pravde je pred vsem vprašanje, jeli se je s pismeno izjavo z dne 31. oktobra 1893 obvezajoče podaljšala pogodba ali ne. To vprašanje zanikati se pa mora po stvarnem položaji; kajti § 16. točka II, kateri je v izvirniku in prepisu nlediran, določuje doslovno: »vsako drugo podaljšanje pogodbe veljavno je le tedaj, ako se dotični dogovor sklene pismeno«. O pismenem dogovoru govoriti se pa more le tedaj, ako se napravi pogodbeno listino, katero podpišeta obe stranki, in se mora v tem oziru omeniti, da društvo prav argumentuje. Akoravno se je vprašavna »izjava« napravila pismeno, vendar to ni še nikakor pismen dogovor v smislu § a 10. točka II. Trebalo bi za to listine, katero sta podpisali obe stranki, ker se je ravno dogovorila pismena oblika, katera slednja okolnost ni prepirna in jo je toraj smatrati kot resnično. Pogodba, katero je sklenila tožnica za jedno leto, potekla je, kar tožnica sama prizna, koncem septembra 1894, in se toraj za poznejšo dobo ne more ničesar zahtevati, ker se pogodba ni veljavno podaljšala. Kar se tiče vprašanja glede opravičenosti odpovedanja, je to prašanje z ozirom na prejšnja izvajanja popolnoma brez pomena, in se mora v tem oziru držati, da more biti merodajna za obestranske pravice in dolžnosti pravnih strank jedino le izvirna pogodba, katero je priznано tudi tožnica podpisala. Pravica odpovedi treh mesecev pred pretekom pogodbenega leta je pa za pogodbo, katera se je od početka sklenila samo za jedno leto, toraj časovno omejeno, popolnoma brez smisla, ker pogodba poteče z določeno dobo, in ni treba toraj nobene odpovedi. Tožnica bila bi samo tedaj v pravici, ako bi se z večkrat omenjeno izjavo bila pogodba veljavno podaljšala pod obstoječimi punktacijami; kajti po omenjenem smatrati bi se moralo, da pravica odpovedi, katera se v pogodbeni listini ni prečrtala, po §-u 914. obč. drž. zak. ni vpoštovati, in da je to pasus, ki je smatrati kakor bi ne bil dodan, in kateri je namenjen v golici za večletne pogodbe, pri jednoletnih pogodbah pa nima nobenega smisla; ta pravica smatrati bi se morala kot punktacija, katera ne obstoji, in tožnica morala bi toraj iz vprašavne izjave izvajati opravičene zahteve, ako bi ta izjava ne bila v protislovji s točko II. §-a 16.

Ugodivši apelaciji tožnice je druga instanca z odločbo z dne 24. junija 1894, št. 6577 toženo društvo obsodila na plačilo zahtevanega zneska 150 gld.

Razlogi:

Prvi sodnik navaja vpravičeno, da bi bila tožnica v pravici, ako bi se bila pogodba pod obstoječimi punktacijami pravno veljavno podaljšala; pomotno je pa njegovo mnenje, da se tako podaljšanje pogodbe ni dogodilo. Po pogodbeni listini je namreč vsako podaljšanje pogodbe, katero se ne zgodi po prvem odstavku §-a 16., le tedaj veljavno, ako se je dotični dogovor sklenil pismeno. Toženo društvo je pa z listino dto. B., 31. oktobra 1893 s tožnico sklenjeno pogodbo dto. 15. septembra — 1. novembra 1893 podaljšalo za daljni dve leti in sicer od 1. julija 1894 do 30. junija 1896 pod obstoječimi punktacijami. To podaljšanje sklenjene pogodbe izvršilo se je toraj pismeno, kakor se to zahteva v II. točki §-a 16., je toraj, ker je tožnica je sprejela, veljavno. Ta listina tvori pa po §-u 114 o. s. r. napram tožencu popoln dokaz. Ona popolnjuje pogodbo od 1. julija 1894 dalje, ker izjavlja, da je pogodba od tega dne dalje veljavna za daljni dve leti. Popolnoma umestno izvaja prvi sodnik, da je prvi stavek §-a 16. pogodbe po §-u 914. obč. drž. zak. brez veljave, ker se nanaša po svojih besedah in po svojem smislu samo na tako pogodbo, katera se je sklenila za več let, enoletna pogodba pa ob sebi umevno neha s potekom pogodbenega leta, je toraj nepotrebno, da bi se morala še tri mesece preje odpovedati. Bilo je toraj popolnoma nepotrebno in v protislovji s §-om 3. pogodbe, ako si je toženo društvo v §-u 16. pogodbe pridržalo pravico odpovedi. Trditev, da se je pridržala pravica odpovedi, in da se je ta pravica izvrševala, tolmačiti da se samo z ozirom na listino dto. 31. oktobra 1893, ker s to listino se je ravno pogodba podaljšala čez pogodbeno jedno leto. Odpoved od strani toženega društva ni mogla toraj imeti nobenega družega namena kakor ta, da se razveljavi listina z dne 31. oktobra 1893. Ker je pa po tej listini teklo podaljšanje pogodbene dobe od 1. julija 1894, prvo pogodbeno leto toraj poteklo šele s 30. junijem 1895, mogla se je pravica odpovedi po §-u 16. pogodbe izvrševati šele 3 mesece pred 1. julijem 1895, ne pa 3 mesece pred pretekom s pogodbo določenega pogodbenega leta, namreč tri mesece pred 30. septembrom 1894. Odpoved, katero se sicer zanikuje, bila je toraj,

ako bi toženo društvo imelo tudi pravico do nje, proti pogodbi, kjer je bila po določbah večkrat omenjenih listin prezgodnja, vsled česar se je toženo društvo moralo obsoditi, da mora plačati tožnici za mesec oktober 1894 po pogodbi jej pristoječo plačo.

Revizijsko pritožbo toženega društva zavrnilo je najvišje sodišče z naredbo z dne 30. septembra 1896, št. 8922 in se je potrdila višjesodna odločba, uvažujé, da je brez dvoma zahtevi pismenega dogovora glede podaljšanja pogodbe zadostilo se s tem, da se je izdala izjava z dne 31. oktobra 1893, da se mora v tem najti namen, razširiti obstoj razmerja čez pogodbeno dobo, katera se je s pogodbo itak določila do 30. septembra 1894, in se mora toraj razveza pogodbenega razmerja, katera bi nastopila dne 30. septembra l. 1894. smatrati v protislovji s smislom tirjatve. Konečno, da je mogel rok odpovedi z ozirom na to, da se ni mogel nanašati po stvarnem položaju na prvo, dobo do 30. septembra 1894 obsegajočo stipulacijo, biti veljaven samo za drugo pogodbeno dobo, katera temelji na drugem dogovoru.

Kazensko pravo.

a) Tedaj, ko se uradni izvod vloži, se tiskovina še ne razširja. — Odgovornost radi zanemarjanja dolžne paznosti nastaja še-le tedaj, ko započenja razširjanje tiskovine.

Z razsodilom od 11. avgusta 1896, št. 8147 tržaškega deželnega sodišča v tiskovnih rečeh je bila potrjena zaplemba in prepovedano razširjanje brošure Karla S. naslovljene: »Vgovori zoper socializem«, ki jo je izdala knjigarna časopisa »Krik-ljudstva« v Turinu 1896. l., češ da je učinjal njen obseg znake hudodelstva po §-u 122., *lit. b*) in pregreškov po §ih 302, 303., 305. kaz. zak. Rečeno razsodilo je bilo objavljeno v uradnem listu tržaškem od 24. avgusta 1896. l., št. 193. V podlistku št. 34. v Trstu izhajajočega tednika »Delavec« od 28. avgusta 1896. l. je bil ponatisnjen del navedene brošure. V istej številki napominanega tednika sta bila uverščena članka: »Razuzdanost« in »Rabuka v korminskeji predilnici«, v katerih se je nagovarjalo k sovraštvi zoper premožnejše stanove človeštva, in ki sta radi tega obsegala znake pregreška po §-u 202. k. zak. Napominana številka »Delavca« je bila zato za-

plenjena in potrjena zasega iste z razsodilom od 4. septembra 1896, št. 8858 tržaškega deželnega sodišča v tiskovnih rečeh.

Državno pravdnštvo je obtožilo Ivana Ramnika, odgovornega urednika »Delavca« radi napominanih činov pregreška po §-u 24. tisk. zak. in prestopka po čl. III., št. 1. tiskovne novele od 15. oktobra 1868, št. 142. drž. zak.

Ivan Ramnik se je zagovarjal, češ da je bil predal tiskarni podlistek že dne 22. avgusta 1896, ko še ni bilo objavljeno razsodilo od 11. avgusta 1896. l., da mu toraj še ni bila znana zaplemba brošure »Vgovori zoper socijalizem«; da ni našel nič kaznivega v člankih »Razuzdanost« in »Rabuka v korminskeji predilnici«. Toda deželno sodišče tržaško je Ivana Ramnika krivim proglasilo v smislu obtožbe.

Ugodivši deloma obtoženčevj pritožbi ničnosti je proglasilo kasacijsko sodišče z razsodbo od 9. aprila 1897, št. 1911 Ivana Ramnika krivim samo poskušanege pregreška v smislu §-a 8. k. z. in §-a 24. tisk. zak., a ga oprostilo obtožbe radi prestopka po čl. III., št. 1. zak. od 15. oktobra 1868, št. 142. drž. zak.

Razlogi:

Obtoženec je urednik občasne tiskovine »Delavec«. V le-tem njegovem svojstvu je imel dolžnost, obvestiti se o zadržaju časopisa tako pravočasno, da bi bil mogel zaprečiti uvrščenje v časopis člankov kaznivega obsega. Tako določa jasno dovolj člen III., št. 1. zak. od 15. oktobra 1868, št. 142. drž. zak. Ako je toraj obtoženec predal v tisk članek, glede katerega še ni obstajala prepoved razširjanja za časa prepodaje, pač pa za časa, ko je časopis izšel, mu je bilo ne samo mogoče, nego bila je njegova dolžnost zaprečiti izdajo tiskovine, ki je žalila § 24. tisk. zak., ter je radi tega odgovoren za dolus in culpa, ker je izdal tiskovino, katere obseg žali zakonito določilo §-a 24. tisk. zak. Izgovor na § 10. tisk. zak. nikakor ne velja, kajti le-to zakonito določilo označuje samo pričetek kazenskopravne odgovornosti, a ne, kakor menda meni ničnostna pritožba po §-u 281., št. 9., *lit. a*) k. pr. r., konec iste; vsaj je završen pregrešek po §-u 24. tisk. zak., kakor tiskovna kazniva dejanja sploh, še-le z razširjanjem tiskovine. Pritrditi pa je ničnostni pritožbi ne v smislu §-a 281., št. 9., *lit. a*), pač pa v smislu §-a 281., št. 10. k. pr. r., v kolikor je pripisati (prištevati) obtožencu ne

dovršen, nego samo poskušen pregrešek po §u 24. tisk. zak. Le-ta pregrešek bi bil dovršen za časa, ko je obtoženec objavil po tisku zadržaj tiskovine, po sodnem razsodilu prepovedane. O dovršenji pregreška se pa v predstojećem slučaju ne more govoriti, ker se ni vršilo razširjanje izvodov lista, v katerem je bil ponatisnjen prepovedani članek. Vloženje uradnih izvodov se ne more smatrati kot čin razširjanja, kajti čin razširjanja je v smislu zakona dejanje, ki omogoča dostopnost tiskovine individuvalno neomejenej množici oseb. Ničnostna pritožba trdi, da obstaja nekazniv odstop od poskusa, češ, da je obtoženec natisnil samo uradna izvoda, ter potem odložil nadaljevanje tiska do izvršitve eventualne zasege. Toda, uvaževaje, da obtoženec niti ne trdi, da je samovoljno in samodejno odstopil od svojega, kazenskimi zakonom nasprotujočega delovanja, da je temveč takovo svoje delovanje s previdnim čakanjem vzdrževal, ter da je bila izvršitev njegovega delovanja zaprečena samo po uradni zablembi, toraj po tujem zadržku, je pač jasno, da je s tem zakrivil poskus napominanega pregreška. V smislu čl. III., št. 1. tiskovne novele od 15. oktobra 1868, št. 142. drž. zak., počenja odgovornost za zanemarjanje dolžne paznosti še-le za časa, ko zapčenja razširjanje tiskovine (§ 6. tisk. zak.). O razširjanji pa ne more biti govora v predstojećem slučaju, kakor je bilo že preje povedano. Sodni dvor je smatral napravo uradnih izvodov pomotno za čin razširjanja. Zato manjkajo pogoji za vporabo napominanega zakonitega določila in je bilo toraj obtoženca v tej smeri popolnoma oprostiti v smislu §-ov 281., št. 9, *lit. a)* in 288., št. 3. k. pr. r.

Fitik.

b) Orožje v smislu §-a 83. k. z. je vsako za napad na ljudi uporabno (pripravno) orodje. — Silovit napad na javnemu prometu odprtem prostoru je kazniv.

Mej selskimi in kalskimi fanti obstoja že dolgo let staro sovraštvo in neka tajna napetost. Na Petrovo, leta 1895. je bil v Logu semenj in po večernicah običajni ples na »brejarjih«. Sešlo se je bilo mnogo ljudstva iz bližnjih vasij. Tudi selski in kalski fantje so bili mnogoštevilno zastopani, ter so deloma vkupno, deloma drugi za drugimi na posebno najetem »brejarji« plesali. Zvečer, po končanem rajanji in plesanji so šli Seljani v krčmo sred vasi, a

Kalci v gostilno izven vasi, ležečo na poti, ki pelje v njihovo vas, ter so tam vsaki za-se popivali in popevali. Pozno v noč so Seljani zapustili gostilno in so se napotili domov. Na njih nesrečo jim je nekdo povedal, da so Kalci zbrani v krčmi izven vasi. Seljani so si mislili, da jim je bila lepa prilika, svoje nasprotnike natepsti in ž njimi obračunati radi nekega tepeža, ki so ga bili Kalci povzročili v Koritah na veliki Šmaren 1894. l. Podali so se zato vsi skupaj pred krčmo, kjer so Kalci pili in peli. Krčmar Luka Krt pa jih je ustavil na vratih in jim je vstop prepovedal. Mož je slutil, da niso Seljani nič dobrega iskali, ter jim je rekel, da ne sme po policijskih naredbah nikogar več v gostilno pustiti, ker jo je bilo že zaprto smatrati, kajti pretekla je bila že zdavno prepovedana ura. Seljani so se mirno umaknili in nikdo ni ničesa oporekal gostilničarjevim besedam. A čez kacic deset minut so se vrnili zopet vsi zjedinjeni, nekateri med njimi s kamenjem in s palicami in kolci v rokah, ter so zahtevali, naj se jim krčma odpre. Gostilničar je bil zaklenil in zapahnil vrata in se le ni hotel udati. Seljani so začeli vpiti in razsajati, kamenje proti hiši lučati in so slednjich planili vsi na vrata, je siloma odprli, ter so potem začeli Kalce in krčmarja tepsti.

Državno pravdnštvo je obtožilo Seljane po §-u 83. k. z., in nekatere tudi po §-u 157., odnosno 411. k. z.

Okrožno sodišče goriško jih je z rabsodbo od 31. decembra 1895, št. 6203 v smislu obtožbe krivimi proglasilo.

Kasacijsko sodišče je z rabsodbo od 15. maja 1896, št. 2637 odbilo ničnostno pritožbo obtožencev iz teh-le

razlogov:

Ničnostna pritožba pobija rabsodbo prve inštance po §-u 281., št. 9., *lit. a)* k. pr. r. čes da: 1. niso obtoženi vdrli oboroženi v krčmo Luke Krt-a; 2. niso sploh »vdrli« v hišo, ker je bila le-ta vsacemu odprta; 3. ni dokazano, da so s slabim namenom v krčmo vdrli, odnosno, da ni dokazano, kaj je vsak obtoženec pojedino zakrivil. Ad 1. Ničnostna pritožba trdi po krivicu, da niso kolci in kamenje orožje. Z besedo »orožje« označa § 83. k. z. vsako za napad na ljudi pripravno (uporabno) orodje, po katerem postaja bolj resen in nevaren napad, kajti neoborožen človek vendarle ne povzroča primeroma tacega strahu in bojazni. Takim-le orodjem pa je vsekako prištevati kamenje in kolce. Radi tega izjavlja po

pravici izpodbijana rzsodba, da so bili nekateri obtoženci s kamenjem in kolci »oboroženi«. Neodločljiva pa je okolnost, da so bili nekateri obtoženi oboroženi, drugi pa ne, ter da se zato ne more govoriti o oboroženem vderenji, kajti odgovorni so istotako oni, ki niso bili oboroženi, a so delovanje oborožencev navlaščno podpirali in izpodbujali. Sicer pa je poudariti, da je pršanje o »oboroženem vderenji« v predstojećem slučaju popolnoma brez pomena, kajti učin §-a 83. k. z. obstaja že ob neoboroženem vderenji več (mnogo) zbranih ljudij. Ad 2. Moti se ničnostna pritožba, ko trdi, da se ne more govoriti o vderenji obtožencev v tujo hišo, češ da je bila le-ta hiša gostilna, toraj prostor, ki je javnemu prometu namenjen in zmirom vsakemu odprt. Toda brez ozira na okolnost, da je bilo, po sodnih vtemeljenjih, tudi zasebno bivališče krčmarja predmet napada (nasilnosti), se ne more pritrđiti dotičnim izvajanjem ničnostne pritožbe, ker ni odvzet javni proštor samo radi te njegove lastnosti razpolaganju lastnikovemu, ter je temveč lastnik vsak čas opravičen izreči, da je nepristopen prostor, to temveč, ako ima za to, kakor v predstojećem slučaju, poseben povod radi pričakovanega tepeža. Sicer bi bilo odvzeto gostilničarjem, kupcem in drugim sličnim državljanom najveljavnejše sredstvo v obrambo svoje lastnine, namreč zaprtje, sicer javno pristopnega prostora, v slučajih, ko obstoja eminentna nevarnost vsiljenja. Sodni dvor je radi tega po pravici smatral vsiljenim vderenjem v tujo hišo vstop obtožencev v gostilno krčmarja Luke Krta, proti njegovi volji. Ad 3. Ničnostna pritožba trdi, da rzsodbeni razlogi ne izreko s kacim namenom so obtoženci v Krtovo krčmo vderli, in kaj je posamezno vsak obtoženec zakrivil. V tem oziru zadostuje, da je sodni dvor ustanovil, da je vsak posamezen obtoženec nameraval natepstí kalske fante in krčmarja Krta, ki jih je v svoji hiši ohranil in branil. Ta nazor potrja okolnost, da so obtoženci po izvršenem vderenji v gostilno kozarce, steklenice i. dr. razbijali. Nebistvena je tudi okolnost, da ni sodni dvor določil individualnega čina vsacega posameznega obtoženca, ker pač zadostuje, da je ugotovil, da so nekateri obtoženci dejanjski silo vporabili, a da so je drugi s sporazumnim sodelovanjem podpirali, kajti smatrati je vse one sosterivce (§ 5. k. z.), ki so vzajemno v hišo vderli, in ki so sploh s prisostvovanjem svoje tovariše izpodbujali, ter je radi tega pravorek v smislu §-a 83. k. z. opravičen. *Fitik.*

c) Ena in ista tirjatev more povzročiti opetovano kaznovanje radi krivne krیده. — O razsojenej stvari ne more biti govora pri pregrešku po §-u 486. k. z., ako je kridatar poleg starih, že prej upoštevanih dolgov, v zakonitem roku še druge nove dolgove napravljaj in plačila izvrševal.

Izak K. ni imel leta 1885. nobenega premoženja. Rečenega leta se je oženil in je 1000 lir priženil. S tem kapitalom in s pomočjo svojih prijateljev in sorodnikov je pričel trgovino na debelo z manufakturnim blagom. Imel je najlepšo in največo prodajalnico v Gorici. Toda sreča mu ni bila posebno mila. Trgovina mu je zmirom bolj hiralala, ker je le s tujim denarjem kupčeval. L. 1889. je sam prijavil konkurz, v namenu, da si nekoli zboljša stanje. Posrečilo se mu je deloma. Prodajalnica mu je bila natlačena z raznovrstnim blagom, ki se je dobro prodalo. A soprogina tirjatev 1000 lir za doto je vendarle povzročila pretežo dolgov nad imetkom. Zato ga je okrožno sodišče goriško 1889. l. krivim proglasilo pregreška krivne krیده po §-u 486. k. z. Vkljub temu pa je Izak K. koj po prestanej kazni pričel novo trgovino z usnjem in obuvali. Upniki, ki so se bili na konkurzni razpravi oglasili, so bili vsi poplačani, razven Izakove soproge. Novo trgovino je Izak pričel z soproginjo tirjatvijo 1000 lir in brez vinarja v žepu. Tiral je svojo trgovino pol za denarje in pol zastonj do 1895. l., t. j. dokler ga je soproga opozorila, da ne sme tako dalje, da ne more samo »na up« kupčevati. Toda Izak ni hotel svoje soproge poslušati, in zato je le-ta ne zares, nego samo, da bi ga oplašila in spametovala, zaprosila obnove eksekucije, ki jej je bila dovoljena že 1889. l. v iztirjanje njene tirjatve 1000 lir. Vsled le-tega eksekucijskega postopanja so se oglasili tudi še mnogi drugi upniki in posledica je bila — konkurz prezadolženca Izaka K.

Državno pravdnštvo je kridatarja vnovič obtožilo pregreška po §-u 486. k. z. in okrožno sodišče goriško ga je v smislu obtožbe krivim proglasilo.

Obtoženčevo ničnostno pritožbo je kasacijsko sodišče odbilo z rzsodbo od 18. septembra 1896, št. 6575.

Razlogi:

Ničnostna pritožba se pozivlja na § 181., št. 9., *lit. b*) k. pr. r., češ da se je o že pravomočno razsojenej stvari vnovič sodilo, kajti

ena in ista tirjatev obtoženčeve soproge, ki je dala povod konkurzu in čigar obstoj je povzročil pretežo dolgov nad imetjem, se je upoštevala že pri prvem, zoper obtoženca uvedenem procesu, in njega obsoji radi pregreška po §-u 486. k. z. Stvarni predpogoj, ki ga pritožba omenja, je vsekako resničen, a ne sodne posledice, ki je iz istega izvaja. Tirjatev 1000 lir, radi katere je obtoženčeva soproga 1895. l. na vse njegovo imetje eksekucije zaprosila, in ki je bila (deloma) poplačana skoro z vsem obtoženčevim premoženjem, na katero niso mogli zato poseči drugi njegovi upniki, je obstajala vsekako že leta 1889., ko je bil obtoženec radi pregreška po §-u 486. k. z. kaznovan. Toda ne naprava ali nadaljevanje le-tega dolga učinja kaznivega čina, nego okolščina, da je obtoženec, da si je napominani dolg obstajal in dasi mu je bilo pričakovati vsak čas obnove eksekucije v iztirjanje istega, vnovič pričel trgovino z obuvali, da je v prezadolženem stanju nove dolgove napravljaj, plačila dajal, in s tem nove upnike, ki se niso prvega konkurza vdeležili, izgubi njih tirjatev izpostavljal, baš ker ni mogel zaprečiti, da bi njegova soproga na njegovo imetje posegla. Jasno je toraj, da je predmet predstoječe kazenske stvari povsem različen od onega razzodbe od 1889. l., in da ni radi tega opravičen vgovor rei judicatae. Zato baš je vtemeljena obsodba obtoženca radi pričetja trgovine v prezadolženem stanju — točka 3 izpodbijane razzodbe — radi napravljanja novih dolgov, in dajanja plačil v prezadolženem stanju — točka 2 razzodbe — ter radi pomanjkanja dokaza nezgod — točka 1 razzodbe. Glede vgovora zastaranja pa je omeniti, da, akoravno pade krida in pričetje trgovine v prezadolženem stanju v dobo, od katere je preteklo več nego eno leto do sodnega pregona zoper obtoženca, se vendarle o zastaranju ne more govoriti z ozirom na obtoženčevo krivdo v smislu točke 2 obsodbe, ker je namreč obtoženec tik do razglasitve konkurza trgovino nadaljeval, nove dolgove napravljaj in plačila dajal.

Gérkiš.

d) Občinski stražnik je oblastveni (javni) organ, tudi če brani vsled županovega naloga zasebne interese proti posebni nagradi.

Meseca februvarija 1896. l. je bilo na otoku »Gradež« ženitovanje tamošnjega veleposestnika. Ženitvanjske veselice in obedi

so se vršili v hotelu, ki ga je bil ženin nalašč najel. Gostov je bilo nebrojno število. Dasi je bilo tudi za nepovablence bogato pre-skrbljeno z vinom in raznovrstnimi jedili, bal se je ženin, da ne bi kak nenasitnež motil zabave njegovih gostov. Za to je zaprosil župana, naj odredi občinskega stražnika na lice mesta, ter naj mu zaukaže, da ne sme nikomur dovoliti vstopa v hotel, ki ni bil ženitvanjski gost. Župan je temu privolil in je odredil občinskega stražnika Nikolaja V. za dotično službo, a ženin je obljubil stražniku za njegovo izvanredno službo posebno nagrado, in jo kasneje tudi izplačal. Črevljar Svetko K. je, popivši nekaj kozarcev »brzaminca«, ki so ga ženinovi hlapci na borjači v izobilji vsakomur točili, in použivši tudi nekoje potice in pečenke, ki mu jih je bila kuharica skozi okno ponudila, vstopil v vežo in je hotel iti v prostore prvega nadstropja, kjer so svatje obedovali in plesali. Stražnik V. ga je odpodil in mu zažugal, da ga odvede v zapor, ako bi na kojisibodi način ženitovanje motil. K. se je mirno oddaljil. A čez kakih 10 minut se je V-u približal in mu kamen zalučal. Zadel ga je v tilnik in mu lahko rano povzročil.

Državno pravdnštvo je obtožilo K. težke telesne poškodbe po §-u 153. k. z.

Goriško okrožno sodišče pa ga je krivim proglasilo samo prestopka po §-u 312. k. z., češ da V. ni bil javni uradnik, ko je vsled prošnje zasebnika zasebno veselico nadzoroval proti zasebnemu odplačilu.

Kasacijsko sodišče je, z razsodbo od 30. oktobra 1896, št. 7101, ugodivši ničnostni pritožbi državnega pravdnštva, razveljavilo izpodbijano razsodbo, ter Svetka K. v smislu obtožbe zločina po §-u 153. k. z. krivim proglasilo.

Razlogi:

Ustanovljeno je, da je stražnik Nikolaj V. v onem trenutku, ko ga je obtoženec s kamnom ranil, vsled županovega naloga v vzdržbo javnega miru in reda pred hotelom svojo službo opravljal. Radi tega je nedvomno, da je bil stražnik javni uradnik v smislu §-a 153. k. z.; kajti skrb za varnost osebe in premoženja spada, kakor navaja državno pravdnštvo pozivom na državni občinski zakon od 5. marca 1862, št. 8. drž. zak. (čl. V., št. 2) in na občinski zakon za Gorico in Gradiško od 7. aprila 1864, šte. 8. dež. zak. (§ 27.,

št. 2.), v samostojno področje občine, in je županova dolžnost, isto izvrševati (§ 55.). Nebistvena je okolščina, da je bila zasebna veselica povod nadzorovanju hotela, čim je smatral za javni mir in red odgovorni občinski župan potrebno, občinskega stražnika, radi pričakovanega natekanja ljudij, v službo odrediti; ter tudi okolščina, da je ženin stražnika posebej plačal za njegovo službovanje, kajti to se pač pogostoma dogaja, če se je služba javnih organov povzročila po zasebnih sestankih. Odločilno pa je, da je stražnik svojo službo vsled županovega naloga opravljal, in je toraj služil ne zasebnim namenom, nego vzdrževanju javnega reda. Bilo je zato pravno-pomotno, ko je smatral sodni dvor neuporabnim § 153. k. z. z ozirom na »bolj zasebne namene«, ki jih je stražnik čuval, to tim več, ker učinja nasprotje z le tem nazorom čin, da je sodni dvor proglašil obtoženca krivim prestopka po §-u 312. k. z. ter s tem izrecno proglašil V. »kakor službujočo občinsko stražo.« Ničnostni, na § 281., št. 10. k. pr. r. temeljujočej pritožbi je bilo radi tega ugoditi, ter obtoženca proglašiti krivim, v smislu obtožbe, hudodelstva po §-u 153. k. z. *Gérkič.*

e) O medsebojnem skladu zanemarjene paznosti po §-u 373. k. z. in njenega učinka.

Kmet Luka G. je posedoval puško, ki jo je hranil navadno v mali zakljenjenej sobi na podstrešji. Lani je bil odšel za delj časa na Pivko travo kosit. Puško je pustil nabito na navadnem mestu, visečo na nekem žebli, ter je oddal ključ dotične sobe svoje svakinji Ani P., ne da bi bil iste opozoril, da je nabita puška v sobi visela. Črez nekaj dnij je našel Tonček P. ključ sobe, ki ga je bila njegova mati na mizi v kuhinji pustila, je odprl podstrešno sobo, odnesel puško, in igraje se ž njo, je usmrtil svojega pajdaša Francka R.

Državno pravništvo je obtožilo Luko G. pregreška po §-ih 335. in 373. k. z. in okrožno sodišče goriško ga je v smislu obtožbe krivim proglašilo.

Obtoženčevo ničnostno pritožbo, opirajočo se na § 281., št. 9., *lit. a)* k. pr. r., je odbilo kasacijsko sodišče z razsodbo od 17. dec. 1896, št. 12549.

Razlogi:

Takoj, ko je oddal obtoženec svojej svakinji ključ one sobe, v katerej je bila dotlej njegova nabita puška zakljenjena, ter s tem prepustil razpolaganje s sobo svojej svakinji, ni bila puška shranjena v smislu §-a 373. k. z. Dejanjski je bil odtlej prost vstop v sobo otrokom in drugim osebam, ter se je radi tega pripetilo, da je osemletni Tonček P. puško odnesel in ž njo devetletnega Francka R. ustrelil. Že samo zato obstaja vzročna zveza med obtoženčevim vedenjem in nastopivšo posledico. Kajti, ako bi bil obtoženec, kakor je bila njegova dolžnost, po §-u 373. k. z., o predaji ključa podstrešne sobe, puško sprožil, ali le-to na drugem mestu shranil, bi se ne bila zgodila nesreča. Zaman skuša ničnostna pritožba vso krivdo na Ano P. zavrniti, katere obtožba niti ne omenja. Sodni dvor se ni mogel pečati o krivnji Ane P. že radi pomanjkanja obtožbe zoper isto. Toda krivnja, ki jo podtika ničnostna pritožba Ani P., pada na obtoženca, ker je le ta celo opustil svojo svakinjo opozoriti, da je bila puška, ki je v podstrešji visela, nabita, in ker obtoženec niti ne more trditi, da je bila njegova svakinja dolžna puško s posebno paznostjo hraniti, baš zato, ker ni niti vedela, da je v podstrešji visela. Sicer pa nikakor ne ugaša obtoženčeva odgovornost samo zato, ker ni bil on edina oseba, ki je zakrivila smrt Francka R.

Gérkič.



Književna poročila.

Mjesečnik pravičnikoga društva u Zagrebu ima v br. 6. za mesec junij sledečo vsebino: Misli o reformi gradjanskoga parbenoga postupnika u nas na temelju načela ustmenosti i neposrednosti osvrtno na nove gradjanske parbene zakone u Cislitavi. Piše Adolfo Rušnov. Nastavak. — Ovrha za namirenje novčane tražbine na nekretnine po avstrijskom ovršnom zakonu od 25. svibnja 1896. Napisao dr. Stjepan Posilović. Nastavak. — Pomorsko privatno pravo. Spisal C. Svršetak. — La loi du Vinodol traduite et annotée par Jules Preux. Paris 1897. Priopćio dr. Milivoj Maurović. — Stranke i zastupnici stranaka u kaznenom postupku. Napisao dr. Nikola Ogorelića. Nastavak. Pravosudje. A. Gradjansko. B. Kazнено. C. Mjenbeno-trgovačko. Iz upravne prakse. Rješitba kr. financiijnoga upravnoga sudišta. — Književne obznane. — Svaštice. — Viestnik.

Materialien zu den neuen österreichischen Civilprocessgesetzen. Mit vollständigem Register. Izdalo pravosodno ministerstvo. 2 zvezka. Cena vez. 8 gld. 90 kr.

